

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Inovacije spreminjajo svet (2)

Splezajmo iz prepada!

Piše: Anton Jež, sekretar društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Ljubljana.

V mesecu oktobru 1975 so izumitelji in novatorji na posvetu v Beogradu predlagali, da se še leto 1976 proglasi za leto izumiteljstva. Na istem posvetu je bilo ugotovljeno oz. podano razveseljivo poročilo, da je izumiteljstvo in novatorstvo v vzponu in da prihaja čas množičnega gibanja.

Poleg tega bi hotel v uvodu povedati, da je v oktobru 1975 problematiko novatorstva obravnaval tudi republiški svet ZSS. To inovacijsko dejavnost je obravnavala tudi raziskovalna skupnost naše občine. Toda o tem drugič.

Prepad

V prejšnji številki Javne tribune smo napisali nekaj besed o zgodovinskem pogledu na tehnični napredek sveta. Vračamo se na to temo z razlago posameznih stavkov.

Jugoslavija ima delavski razred, stotisoče vseh vrst strokovnjakov. Znanstvena — strokovna energija vse te množice še ni zajeta v inovacijske procese, prepričan pa sem, da bomo to prej ali slej tudi uspeli. Kako je važno razvijati lastno tehnologijo in se tako »osvoboditi«¹ tujih licenc in postopkov, bomo videli v nadaljevanju.

Poglejmo tele podatke:

Osnovno merilo razlik in neprestano večanje prepada med nerazvitimi in razvitimi tiči skoraj izključno v tehnologiji in njenem razvoju. Zato preprosto rečemo, da so razvite države tiste, ki so sposobne organizirano ustvarjati novo tehnologijo oziroma so vsaj sposobne in imajo dovolj kapitala, da neprestano spremljajo in uporabljajo dosežke svetovne tehnike.

Vse države, ki zgoraj navedenih sposobnosti nimajo, so dežele v razvoju.

Zelo glasno je treba poudariti, da se **prepad med razvitimi in nerazvitimi** samo večal! Podatek današnjega časa je takle: v 5% najbolj razvitih državah je prijavljenih 95% vseh izumov in novitet, ves ostali svet pa prijavljuje samo 5%!

S tem se tudi večajo nasprotja v sodobnem svetu, nastajajo problemi, s katerimi se morajo aktivno ukvarjati organi OZN in ves svet neuvrščenih.

BOGATA BERA

Tovariš Jež, ki piše podlistek o inovacijah, je v 25 letih dela v industriji predlagal oziroma realiziral 116 inovacij. V lanskem letu je »spravil«² v proizvodnjo 8 tehničnih novosti, za katere je dobil tudi ustrezne nagrade (določen odstotek od čistega dobička, ki ga inovacija ustvarja). Delavski svet Iskre iz Pržana mu je odobril nagrade za inovacije s področja obdelave bakrenih folij, zaščite plemenitih kovin, izboljšanja spajkljivosti kositra, razstrupitve agresivnih raztopin itd. Trenutno Anton Jež pripravlja knjigo, v kateri bo podrobneje obdelal probleme, s katerimi se pri nas srečujejo izumitelji, inovatorji in racionalizatorji.

Multinacionalne družbe stegujejo krepitve

Imperialistični del sveta oziroma industrijsko razvite države, kot vidimo zgoraj, so vodilne v tehnologiji in tehničnem napredku in so docela doumele, izkoristile in tudi žal zlorabile prav juridične nosilce svoje pošastne moči: delnice in patenti itd. Ta imperialistični in izkoriščevalski svet je formiral multinacionalne družbe. Teh je danes v svetu 287, od teh samo v ZDA prek 180 in imajo vrednost sredstev ca. 400 milijard dolarjev.

Te pošastne multi-nacionalne družbe pa težijo k osvajanju sveta z vnovčenjem znanja (izumi, patenti, licence, tehnologija, kapital).

S tem svojim početjem pa bogastvo samo povečujejo v svojo korist na račun nerazvitih oziroma manj razvitih (inovacije — kapital); nerazvite države pa so glavni rezervat multinacionalnih družb.

Vse to je obliko s krvjo v obliki državnih udarov, grozijo z zasedbami — vojaškimi intervencijami in osvajalnimi pohodi!

Poglejmo primer v Grčiji. Tu je manager družbe Litton komaj 24 ur potem, ko je skupina polkovnikov z državnim udarom prevzela oblast v državi, podpisal pogodbo z vojaško hunto. Družba ZDA je dobila **bianco ček** za gospodarski razvoj dežele, za njeno tržišče, izkoriščanje bogastev itd. ...

Vse to sem moral napisati že sedaj, ker nam jasno in prepričljivo govori, da moramo srednje razviti in nerazviti svet pospešeno razvijati — lastno tehnologijo in razvoj za gospodarske koristi lastnih držav in narodov. To pa v praksi pomenijo izumi, tehnične izboljšave, licence, sodobna tehnologija ali rečeno z eno besedo — inovacije.

IZ OBČINSKE ZRVS

Programske usmeritve ZRVS
za leto 1976

Vse o zasedah

V novembru je občinski odbor ZRVS Ljubljana-Šiška obravnaval in sprejel programsko usmeritev organizacije za leto 1976. Videti je, da bo ena najpomembnejših nalog s področja nadaljnjega usposabljanja RVS preučevanje in uporaba »ZASEDE«³ v taktičnem delovanju v sovražnikovem zaledju. Ker ta oblika taktične dejavnosti v sodobnem vojskovanju postaja vsak dan bolj pomembna in zahteva poseben študij zaradi svoje pestrosti in vsestranosti glede uporabe, ne bo odveč, če opozorimo nanjo.

NASA OBRAMBA je v št. 8—9, 10 in 11 za leto 1975 že objavila prve članke na to temo. Zato je nujno, da naši člani ZRVS takoj začnejo spremljati in preučevati to tako pomembno gradivo in da to sistematično počno tudi v letu 1976.

Na vsak način tema »ZASEDA«⁴ zasluži posebno pozornost tudi v primeru, če imamo v mislih manj pomembno oziroma manjšo akcijo. Verjetno se še mnogi starešine spominjajo, kolikokrat je bila v našem pouku in vojnih analizah omenjena uspešna zaseda iz naše NOV — ne glede na to, ali so jo postavili posamezniki, manjše skupine ali večje enote. Domala vsaka akcija partizanskih enot je bila nekje združena z zasedo, posebno tisto, ki je varovala enoto pred zunanjo intervencijo.

Do sedaj se je o zasedah večkrat pisalo, vendar ni bil vedno dovolj omenjen njihov taktično-operativni značaj. Tudi posamezna pravila niso na široko obravnavala tega taktičnega elementa kljub temu, da si to zasluži.

Dobro bi bilo omeniti že znano ugotovitev, da so »človek, vojaška tehnika, prostor in čas«⁵ osnovni faktorji oboroženega boja, kar pa v naših pogojih (po konceptu SLO) postavlja človeka vedno na prvo mesto. Če upoštevamo dosedanje izkušnje in uspehe raznih osvobodilnih bojev, vidimo, da je človek zmožen tudi z bolj skromno tehniko, toda z njej prilagojenimi borbenimi metodami, doseči ravnotežje sil — tudi ob sodobno organiziranem in oboroženem agresorju. Ker pa so to tudi značilnosti zasede, jo na vsak način moramo prištevati med omenjene borbene metode.

V tem letu je izšla knjiga »ZASEDA«, ki zasluži tudi posebno pozornost, ker je v njej na zelo študijski način, pestro in vsestransko obdelana ta tema. Iz gradiva v tej knjigi in člankov v »Naši obrambi«⁶ bo moč videti, da zaseda kot taktični element še ni zastarela, ampak nasprotno, vsak dan postaja bolj pomembna, posebno v osvobodilnih vojnah. Zasedami je mogoče doseči mnoge operativne cilje, posebno če so številčne in sinhronizirane v času in prostoru.

V člankih bo obravnavano vse, kar je za to taktično dejavnost pomembno.

Skratka, zaseda kot taktični element vojnih veščin zasluži pozornost. Zato obveščamo vse RVS, da imamo v občinskem odboru ZRVS določeno število omenjenih knjig ZASEDA (v sloveščini), ki so vedno na voljo posameznikom, ki se želijo poglobiti v ta problem.

Želimo, da bi na predavanja in seminarje, ki se bodo začeli že v januarju 1976, prišli v določeni meri pripravljeni oziroma s predznanjem, kar bo pogoj za boljši uspeh in praktično delo, ki nas čaka v okviru taktično-orientacijskih pohodov.

I. M.

